

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudkyně Pavly Klusáčkové a soudce Vadima Hlavatého ve věci

žalobce:

Mgr. Š. V.
bytem X

proti
žalovanému:

Nejvyšší státní zastupitelství
se sídlem Brno, Jezuitská 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2017, č. j. 1 SIN 263/2017-5,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2017, č. j. 1 SIN 263/2017-5, a rozhodnutí Vrchního státního zastupitelství ze dne 24. 10. 2017, č. j. SIN 12/2017-75, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku na náhradě nákladů řízení 3 000 Kč.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Podáním ze dne 6. 2. 2017 žalobce požádal Vrchní státní zastupitelství v Praze (dále jen „VSZ“) podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), o informace, konkrétně o poskytnutí:
 - znění trestního oznámení podaného na ministra vnitra Milana Chovance, policejního prezidenta Tomáše Tuhého a Zdeňka Laubeho, podaného Jiřím Komárkem, které se týká reorganizace policejních útvarů, a
 - znění úředního záznamu o založení věci bez dalšího opatření, a to ohledně výše uvedeného trestního oznámení.
2. Rozhodnutím ze dne 24. 10. 2017, sp. zn. SIN 12/2017-75 rozhodlo VSZ o žádosti žalobce tak, že:
 - I. žádost o poskytnutí znění trestního oznámení podaného na ministra vnitra Milana Chovance, policejního prezidenta Tomáše Tuhého a Zdeňka Laubeho, podaného Jiřím Komárkem, které se týká reorganizace policejních útvarů podle § 15 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 4 písm. a), odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb. odmítlo.
 - II. žádost o poskytnutí znění úředního záznamu o založení věci bez dalšího opatření, a to ohledně výše uvedeného trestního oznámení podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. odmítlo.
3. V odůvodnění rozhodnutí VSZ k výroku pod bodem I. konstatovalo, že trestní oznámení obsahuje i informace o několika dalších dosud probíhajících přípravných trestních řízeních, která jsou vedena i jinými orgány než VSZ, jsou neveřejná [§ 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb.], a nelze ani v případě dalších zjištění vyloučit možnost pokračování v dalším prošetřování případné trestné činnosti. Poskytnutí takových informací by mohlo ohrozit nebo zmařit účel probíhajícího nebo budoucího řízení, event. pozdější dokazování před soudem. V takovém případě je dle VSZ nutno dát přednost účelu trestního řízení před individuálním právem žalobce na poskytnutí informací. Doplnil, že oznámení bylo postoupeno k případným dalším opatřením příslušnému Městskému státnímu zastupitelství v Praze.
4. Dále k výroku pod bodem I. VSZ uvedlo, že poskytnutím požadovaných informací by mohla být ohrožena práva třetích osob a schopnost orgánů činných v trestním řízení předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost nebo stíhat trestné činy. Takové informace se neposkytují (§ 11 odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb.).
5. VSZ se tak zabývalo otázkou, zda by žalobci bylo možno poskytnout požadovanou písemnost v omezeném rozsahu, přičemž dospělo k závěru, že s ohledem na komplexnost a provázanost obsahu požadované písemnosti by žalobci mohly být poskytnuty jen základní identifikační znaky dokumentu, které jsou žalobci známy. Poskytnutím dokumentu v takto omezeném rozsahu by však již nebylo možno hovořit o poskytnutí informace ve smyslu § 3 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb., neboť listina, na níž je informace zachycena, by zcela pozbyla svého obsahu.
6. Požadované trestní oznámení je dílčí informací v kontextu celé záležitosti reorganizace Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu SKPV Policie ČR a Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality SKPV Policie ČR. O věci byla veřejnost obsáhle

informována jak prostřednictvím sdělovacích prostředků, tak i obsahem závěrečné zprávy Vyšetřovací komise Poslanecké sněmovny. Veřejnosti bylo tedy umožněno využít politického práva na informace, získat o věci potřebný přehled a učinit si vlastní úsudek, neboť jí byly poskytnuty nejen podstatné informace, ale i řada podrobností souvisejících s případným podezřením z trestné činnosti úředních osob.

7. K výroku pod bodem II. VSZ uvedlo, že žalobcem zcela konkrétně a jednoznačně popsany dokument neexistuje, což bylo zjištěno nahlédnutím do příslušného spisu a potvrzeno i výslovným vyjádřením státního zástupce zpracovávajícího předmětnou trestní věc. K tomu VSZ odkázalo na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 1. 9. 2016, č. j. 10 As 163/2015-53, podle kterého je formulace žádosti o informace věci žadatele. Úkolem povinného subjektu není, aby se snažil žádost nějakým způsobem domýšlet či přetvářet. Fyzická neexistence požadované informace je faktickým důvodem pro neposkytnutí informace a tedy i důvodem odmítnutí žádosti v této části (viz rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2008, č. j. 2 As 71/2007-56).
8. Napadeným rozhodnutím bylo odvolání žalobce zamítnuto a potvrzeno rozhodnutí VSZ ze dne 24. 10. 2017, sp. zn. SIN 12/2017-75. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že prvostupňové rozhodnutí přezkoumatelným způsobem zdůvodňuje, proč žádosti o poskytnutí informací nebylo vyhověno. Přesvědčivost odůvodnění je otázkou subjektivní. Požadavek, aby odůvodnění bylo propracováno nad úroveň obecných proklamací, se ve vztahu k ochraně informací o trestním řízení nebo i jiných informací ze spisů orgánů činných v trestním řízení může jevit sám jako obecná proklamace. Rozsah poskytování tohoto druhu informací totiž musí být nutně podřízen účelu trestního řízení zakotvenému v § 1 odst. 1 trestního řádu a nesmí být tak velkorysý, aby dosažení tohoto účelu ohrožoval nebo jej dokonce mařil. Nutno vzít v úvahu, že negativní důsledky opačného postupu jsou nevratné. Jednou poskytnuté informace již nadále žijí vlastním životem. I tato skutečnost musí vést povinný subjekt k jisté uměřenosti. Tím spíš, je-li v trestním oznámení vyjádřeno podezření na závažnou trestnou činnost vysoce postavených úředních osob, jak je tomu v daném případě. Zcela konkrétní zdůvodnění, proč v určité trestní věci nezbylo než žádost o poskytnutí informace v podobě určitého dokumentu odmítnout by se prakticky rovnalo alespoň částečnému poskytnutí informace.
9. Zejména v průběhu přípravného řízení se může objevit řada nových skutečností, o nichž orgán činný v trestním řízení dosud nevěděl, naproti tomu některé původní předpoklady se nemusí potvrdit apod. Poskytování podrobných informací o tom, co již má orgán činný v trestním řízení k dispozici, může vést k tomu, že se orgán činný v trestním řízení o některých nových skutečnostech nedozví, neboť tyto mu budou zatajeny. Orgán činný v trestním řízení tak nebude mít možnost si ověřit správnost svých předpokladů. Tím může být s velkou pravděpodobností zmařeno dosažení účelu trestního řízení nejen tehdy, probíhá-li aktuálně trestní řízení, ale i tehdy jsou-li úkony trestního řízení zahájeny později. Tedy v situacích, na něž se vztahuje § 11 odst. 4 písm. a) a odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb.
10. I samotné trestní oznámení, je-li veřejně známo, že bylo učiněno, může negativně ovlivnit způsob, jakým veřejnost nebo její část pohlíží na osoby, vůči nimž trestní oznámení směřuje. To navíc v situaci, kdy vůbec není jisté, zda údaje obsažené v trestním oznámení jsou pravdivé, nebo zda trestní oznámení nebylo učiněno s cílem tyto osoby poškodit. Zveřejnění trestního oznámení může ve svém důsledku vést k porušování presumpce neviny. Právě v souvislosti s difamujícími účinky zveřejnění trestního oznámení nelze

přehlednout také ony „třetí osoby“, které by sice v trestním řízení ani nemusely mít žádné vlastní postavení, ale stín zveřejněného trestního oznámení dopadne i na ně. Mohou jimi být například rodinní příslušníci nebo jiné blízké osoby, těch, vůči nimž trestní oznámení směřuje, na jejichž práva může mít zbytečná publicita trestní věci negativní a někdy fakticky neodstranitelný dopad.

11. K výroku II. napadeného rozhodnutí žalovaný nesouhlasil, že by žádost byla odmítnuta jen s ohledem na nepřesné označení informace žalobcem. Požadovanou informaci povinný subjekt neposkytl proto, že ji nemá a právě z tohoto důvodu a bez ohledu na míru přesnosti její definice žalobcem tedy nemohl rozhodnout jinak, než žádost odmítnout. K otázce neexistujících informací odkázal žalovaný na rozsudek NSS ze dne 8. 10. 2015, č. j. 5 As 24/2015-36, podle kterého po povinném subjektu nelze požadovat poskytnutí neexistujících informací. Pokud jde o odpovědnost žalobce za formulaci žádosti o informace, odkázal žalovaný na rozsudek NSS ze dne 4. 7. 2016, č. j. 9 As 124/2016-42.

II. Obsah žaloby

12. Žalobce se podanou žalobou domáhal, aby soud zrušil napadené rozhodnutí, včetně jemu předcházejícího prvostupňového rozhodnutí, a dále aby nařídil VSZ informace poskytnout.
13. V podané žalobě žalobce považoval napadené rozhodnutí, stejně jako prvostupňové rozhodnutí, za nezákonné, neboť v daném případě byla nedůvodně, bez přezkoumatelných argumentů a v rozporu se zákonem, upřednostněna ochrana účelu trestního řízení, práv třetích osob a schopnost orgánů činných v trestním řízení předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost nebo stíhat trestné činy před právem žalobce na informace.
14. Žalobce se domníval, že žalovaný ve vztahu k požadovanému trestnímu oznámení pouze odkázal na zákonné ustanovení pro zamítnutí, nijak ale nerozvedl, jakým postupem dospěl ke svým závěrům. Dle žalobce je věcí veřejného zájmu, aby bylo známo, z čeho vysoce postavený policista velmi dramaticky obvinil jiného a jak byly tyto skutečnosti prověřeny, zvláště za situace, kdy státní zastupitelství následně dospělo k závěru, že ve věci nejde o podezření na trestný čin. Zveřejnění těchto informací přispěje k vyšší transparentnosti fungování nejvyšších policejních kruhů a bude mít i preventivní charakter ve všech představitelných směrech. Odkazy na zájmy trestního řízení nelze používat vždy, kdy jde o vztah informace k trestnímu řízení, ale jen tehdy, kdy takové konkrétní zájmy prokazatelně existují a dají se popsat. Tak tomu v daném případě rozhodně není. Z napadeného rozhodnutí neplyne, že by existovalo jakékoliv konkrétní trestní řízení, v rámci kterého by uvedená podezření byla projednávána, ani nebyl srozumitelně popsán jiný účel, pro které nelze trestní oznámení veřejnosti zpřístupnit.
15. Tvrdil, že pokud státní instituce ve věci veřejně informovala o tom, že proběhl administrativní úkon tzv. uložení věci ad acta, pak pokud požádal o dokument k takovému kroku, má mu být poskytnut takový dokument, který se k uložení věci váže, ať už je tento dokument nazván jakkoliv. Žalobce přece nemůže vědět, jak státní orgán příslušný text nazval.

III. Vyjádření žalovaného k podané žalobě a související vyjádření

16. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaný odkázal na žalobou napadené rozhodnutí a navrhl, aby soud žalobu zamítl.

17. V podaném vyjádření žalovaný uvedl, že poskytnutí informace v podobě obsahu trestního oznámení, aniž by takový postup byl odůvodněn potřebou dosáhnout účelu trestního řízení, obecně nemůže být odůvodněno veřejným zájmem. Rozsah informací, které mohou orgány činné v trestním řízení poskytovat o své činnosti, a podmínky, za kterých tak mohou učinit, jsou v trestním zákoně i v zákoně o svobodném přístupu k informacím stanoveny tak, aby poskytování informací o trestním řízení nebo informací s nimi souvisejících nenarušovalo výkon působnosti orgánů činných v trestním řízení nebo pro něj nevytvářel překážky a aby nepředstavovalo nedůvodné zásahy do práv osob, a to i těch, které nemají v konkrétním trestním řízení vlastní postavení. Pojímání poskytování uvedených informací opačně by bylo absurdní, neboť by znamenalo, že obecně je důležitější o činnosti orgánů činných v trestním řízení informovat, než tuto činnost účelně vykonávat. I výkon působnosti orgánů činných v trestním řízení je činností vykonávanou ve veřejném zájmu, a to objektivně, zatímco veřejný zájem na poskytnutí určité konkrétní informace konkrétnímu žadateli je skutečností primárně toliko tvrzenou žadatelem.
18. Upozornil, že právo na informace jako právo politické, nelze chápat jako neomezené právo na uspokojení osobní zvědavosti či zvědavosti. Je to právo na informaci v politickém smyslu. Tvrdil, že obsah požadovaného nedůvodného trestního oznámení nenaplnuje účel politického práva na informace. Má podobnou informační hodnotu jako jiné nepravdivé informace. Jediným jeho přínosem tak může být oživení difamace osob, proti nimž směřuje.
19. Žalovanému nebylo zřejmé, jak by předmětné trestní oznámení mohlo přispět k vyšší transparentnosti fungování nejvyšších policejních kruhů a k preventivnímu charakteru ve všech představitelných směrech. Dle žalovaného nelze rozumně očekávat, že by poskytnutí požadované informace žalobci, mohlo mít žalobcem tvrzené důsledky a není ani patrné, jak by jich žalobce chtěl dosáhnout. Doplnil, že ani postavení žalobce v této věci nenásvědčuje specifické úloze charakterizované v nálezů Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16.
20. K tomu žalovaný odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 12. 9. 2017, č. j. 12 Ksz 5/2016-128, konkrétně na bod 52 a 53.
21. Skutečnost, že požadované trestní oznámení ve svých důsledcích nevedlo k trestnímu stíhání policejního prezidenta a dalších osob, proti nimž směřovalo, ale byla stíhána jiná osoba, neznamená, že tím odpadly zákonné důvody bránící poskytnutí tohoto dokumentu žalobci. Předmětné trestní oznámení je dílčí informací v kontextu celé záležitosti reorganizace policejních útvarů a tohoto svého významu nepozbylo ani poté, co se nepotvrdilo podezření vyjádřené osobou, jež trestní oznámení učinila. Trestní řízení nadále probíhalo, jak ostatně vyplývá i ze zpráv publikovaných sdělovacími prostředky.
22. Dále žalovaný uvedl, že žádost žalobce o poskytnutí informace je srozumitelná a požadovaná informace je specifikována. Povinný subjekt tedy neměl důvod požadovat upřesnění žádosti, neboť ta nevzbuzuje pochybnosti o tom, co je požadovanou informací, respektive jaký druh dokumentu by ještě odpovídal předmětu žádosti. Například tedy dokument, který by se jen nazýval výslovně úřední záznam, ale fakticky by jím nebyl. Ani takový dokument povinný subjekt nemá.
23. VSZ ani žadatelem zmíněné vyjádření náměstka vrchní státní zástupkyně v Praze v České televizi dne 5. 1. 2017 nijak nenavedly žalobce k označení druhu požadované informace.

Jde o označení informace vytvořené podle vlastní představy žalobce, na níž VSZ žádný podíl nemá.

24. V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že jakkoliv posouzení skutečností, které jsou obsahem trestního oznámení, nevedlo k přijetí závěru o podezření ze spáchání trestného činu, existuje zde, vzhledem k významnému veřejnému působení osob, kterých se tyto skutečnosti týkají, nepochybný veřejný zájem na informování veřejnosti o těchto skutečnostech, jakož i o postupu policejního orgánu ve vztahu k nim.
25. Žalobce nesouhlasil se závěrem žalovaného, že nesplňuje požadavky na postavení žadatele o informace jako tzv. společenského hlídač psa. Nález Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16 nelze vykládat tak, že povinný subjekt je oprávněn rozhodovat o tom, kdo plní úlohu společenského hlídač psa a kdo nikoliv. Principem práva na informace je, že role hlídač psa může zaujmout kdokoliv, kdo má zájem o informace o věcech veřejných, který prokazuje právě samotným podáním žádosti.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

26. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
27. Soud rozhodl v souladu § 51 odst. 1 s.ř.s. bez jednání, protože žádná ze stran s takovým postupem nevyjádřila nesouhlas.
28. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
- Podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, nevyhoví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti (dále jen "rozhodnutí o odmítnutí žádosti"), s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.
 - Podle § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. povinné subjekty dále neposkytnou informace o probíhajícím trestním řízení.
 - Podle § 11 odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb. povinný subjekt neposkytne informaci o činnosti orgánů činných v trestním řízení, včetně informací ze spisů, a to i spisů, v nichž nebylo zahájeno trestní řízení, dokumentů, materiálů a zpráv o postupu při prověřování oznámení, které vznikly činností těchto orgánů při ochraně bezpečnosti osob, majetku a veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti a při plnění úkolů podle trestního řádu, pokud by se tím ohrozila práva třetích osob anebo schopnost orgánů činných v trestním řízení předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost nebo stíhat trestné činy nebo zajišťovat bezpečnost České republiky. Ustanovení jiných zákonů o poskytování informací tím nejsou dotčena
29. Soud shledal napadená rozhodnutí nepřezkoumatelnými.
30. Soud předně shrnuje judikaturu NSS, kterou považuje pro projednávaný případ za relevantní:
31. V rozsudku ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010 – 86, NSS uvedl, že je třeba důsledně odlišovat případy, kdy se při poskytování informací vůbec nepostupuje podle zákona č.

106/1999 Sb., neboť se postupuje podle zvláštního zákona (§ 2 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb.), a případy, kdy se postupuje podle zákona č. 106/1999 Sb. a zvláštní zákon obsahuje pouze některé zvláštní normy. První okruh případů představuje např. nahlížení do trestního spisu, které je komplexně upraveno § 65 zákona č. 141/1964 Sb., o trestním řízení soudním, (dále jen „trestní řád“) [viz rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2010, č. j. 1 As 44/2010-103]. Druhý okruh případů zahrnuje poskytování informací o probíhajícím trestním řízení, jak je upraveno v § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. a § 8a trestního řádu (viz rozsudek NSS ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 As 38/2007-78).

32. V projednávaném případě se s ohledem na charakter žalobcem požadovaných informací jedná o druhý případ, kdy povinný subjekt postupuje dle zákona č. 106/1999 Sb. ve spojení s § 8a trestního řádu.
33. Konkrétními hledisky použitelnosti § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. se zabýval NSS v rozsudku ze dne 16. 3. 2010, č. j. 1 As 97/2009 – 119. V tomto rozsudku NSS dospěl k závěru, že zásadním hlediskem pro rozhodnutí povinného orgánu o odepření informace podle § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., je probíhající trestní řízení v užším smyslu, tj. zpravidla trestní stíhání konkrétní osoby končící právní mocí rozsudku nebo jiného rozhodnutí ve věci samé. Jedná-li se o žádost o informaci týkající se dalších fází trestního řízení, povinný subjekt v rámci své diskreční pravomoci uváží, zda by poskytnutím informace mohl být zmařen nebo ohrožen účel trestního řízení vycházející ze smyslu základního práva jednotlivce na informace o činnosti veřejné moci a ze zásady restriktivního výkladu omezení ústavně zaručených práv. Pouze v případě, že by poskytnutím informace o těchto procesech mohl být účel trestního řízení zmařen, odepře povinný subjekt informaci s odkazem na § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb.
34. V rozsudku ze dne 1. 12. 2010, č. j. 1 As 44/2010 – 103, NSS s přihlédnutím k nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10, uvedl, že § 11 odst. 4 písm. a) zákona o č. 106/1999 Sb. ve spojení s § 8a trestního řádu je nutno interpretovat tak, že poskytnutí informací o probíhajícím trestním řízení je možné tam, kde neposkytnutí informací nebude možno odůvodnit „naléhavou společenskou potřebou“. *„Bude proto vždy na zvážení povinného subjektu, nakolik je důvod neposkytnutí informace vskutku ospravedlněn „naléhavou společenskou potřebou“. Takovouto „naléhavou společenskou potřebou“ pravidelně bude role státu při zjišťování trestných činů, odhalování, stíhání a odsuzování pachatelů trestných činů, případně ochrana práv a svobod druhých (např. obětí trestného činu). Tyto důvody jsou vedle dalších ustanovení informačního zákona v zákonné rovině zachyceny rovněž v § 8a odst. 1 trestního řádu“.*
35. Konečně v rozhodnutí ze dne 15. 2. 2017, č. j. 6 As 338/2016 – 55, NSS uvedl, že *„Omezení práva na informace z probíhajícího trestního řízení, zejména v jeho přípravné fázi, bude přitom spíše pravidlem než výjimkou. V případě poskytnutí informací v režimu informačního zákona v průběhu přípravného řízení by žadatel disponoval informacemi o takových skutečnostech, s nimiž v probíhajícího trestním řízení nebyla z důvodu možného ohrožení objasnění a vyšetření věci seznámena ani osoba trestně stíhaná. To by vedlo k absurdním důsledkům, které by se míjely s posláním práva na informace jako politického práva (srov. již zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 18/2009 – 63 ze dne 14. 9. 2009). Poskytování informací v režimu informačního zákona tedy nesmí obcházet omezení vyplývající z podstaty samotného trestního řízení. Na druhou stranu není důvodu neposkytnout informace o nepravomocném rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení tam, kde podobná naléhavá potřeba shledána nebude“.*

36. Z výše uvedeného vyplývá, že NSS dospěl k závěru, že v přípravné fázi trestního řízení budou informace, které se této fáze týkají, poskytovány pouze výjimečně, avšak k jejich poskytnutí dojde vždy tehdy, pokud nebude dána naléhavá společenská potřeba odůvodňující jejich neposkytnutí.
37. Z uvedeného vyplývá, že povinný subjekt informace o probíhajícím trestním řízení požadované dle § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb. neposkytne v případě, kdy na základě konkrétních okolností dané věci dospěje k závěru, že je dána naléhavá společenská potřeba spočívající v možném zmaření či ohrožení účelu trestního řízení, v ochraně osob zúčastněných na trestním řízení, o nichž by mohly být poskytnuty údaje, které přímo nesouvisí s trestnou činností a v možném porušení zásady presumpce neviny. Povinný subjekt je rovněž povinen vzít v potaz ochranu práv a svobod druhých ve smyslu § 8a odst. 1 trestního řádu.
38. Žalobce v projednávaném případě požádal VSZ o znění konkrétního trestního oznámení. Správní orgány odmítly požadované informace poskytnout, neboť shledaly existenci „naléhavé společenské potřeby“ v podobě reálné možnosti zmaření či ohrožení probíhajících nebo budoucích trestních řízení, eventuálně dokazování před soudem. Dále byla správními orgány shledána možnost ohrožení práv třetích osob nebo schopnost orgánů činných v trestních řízeních předcházet trestné činnosti, vyhledávat nebo odhalovat trestnou činnost nebo stíhat trestné činy.
39. Účelem trestního řízení je v souladu se zákonem odhalit pachatele skutku, který naplňuje znaky trestného činu podle hmotného trestního práva, vyšetřit tento skutek a postavit obviněného před soud, který rozhodne o jeho vině či nevině; v případě, že ho shledá vinným, uloží mu trest nebo ochranné opatření (nebo obojí), popřípadě upustí od potrestání, a zajistí výkon trestu i ochranného opatření, pokud byly uloženy. Účelem trestního řízení je i provedení řádného zákonného procesu. (ŠÁMAL, Pavel, GRIVNA, Tomáš. § 1. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013).
40. Na základě shora uvedeného má soud za to, že dospějí-li správní orgány k závěru, že žádost o informace je nezbytné odmítnou podle § 15 odst. 1 ve spojení s § 11 odst. 4 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., musí toto rozhodnutí obsahovat řádné odůvodnění toho, na základě jakých konkrétních skutečností by poskytnutím požadovaných informací mohlo dojít ke zmaření či ohrožení účelů trestních řízení, na která v napadených rozhodnutích poukazují. Jinými slovy z napadených rozhodnutí musí být zřejmé, jaké konkrétní okolnosti svědčí o tom, že v důsledku poskytnutí znění předmětného trestního oznámení žalobci by mohlo dojít ke zmaření či ohrožení odhalení pachatele daného skutku nebo daných skutků, vyšetření tohoto skutku, případně skutků a postavení pachatele, případně pachatelů před soud, případně jaké konkrétní okolnosti svědčí o tom, že poskytnutím požadovaných informací by mohlo být ohroženo či zmařeno provedení řádného trestního řízení. Odmítnout žádost žalobce tak správní orgány mohou pouze v případě, pokud doloží, že by mohlo dojít k ohrožení či zmaření účelu trestních řízení, na která odkazují. Správní orgány jsou pak rovněž povinny uvést skutečnosti, ze kterých tento závěr dovozují.
41. V projednávaném případě jsou napadená rozhodnutí zcela obecná, a to bez jakékoliv souvislosti s žalobcem požadovanými informacemi. Správní orgány se v projednávaném případě omezily na prostá konstatování o možnosti ohrožení nebo zmaření účelu

probíhajících nebo budoucích řízení, respektive přípravného řízení, případně možného porušení presumpce neviny, která následně rozvíjely. Správní orgány však neuvedly žádné konkrétní skutečnosti, na základě kterých by bylo možno dovodit, že by v projednávaném případě mohlo dojít ke zmaření či ohrožení účelů trestních řízení. Samotná trestní řízení pak nejsou v napadených rozhodnutích (a rovněž ani v předloženém správním spisu) blíže vymezena. Bez uvedení konkrétních skutečností se však úvahy správních orgánů stávají spekulacemi, na základě kterých nelze dospět k závěru o možném ohrožení účelu trestních řízení.

42. V této souvislosti soud opětovně odkazuje na rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2010, č. j. 1 As 44/2010 – 103, ze kterého vyplývá, že odmítnout poskytnutí informací o probíhajícím trestním řízení s odkazem na § 11 odst. 4 písm. a) zákona o informacích může povinný subjekt jen tehdy, pokud přesvědčivě doloží, že neposkytnutí této informace je skutečně vynuceno naléhavou společenskou potřebou, tedy zejména tím, že by v konkrétní trestní věci mohl být zmařen předmět nebo účel trestního řízení.
43. Obdobně v případě splnění podmínek § 11 odst. 6 zákona č. 106/1999 Sb. Ani v tomto případě správní orgány neuvedly žádné konkrétní skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že v projednávaném případě byly podmínky, umožňující správním orgánům neposkytnout žalobcem požadované informace.
44. S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti soud shledal napadená rozhodnutí v této části nepřezkoumatelnými.
45. Dále soud přisvědčil námitce žalobce, týkající se druhého požadovaného dokumentu. Předně soud v projednávaném případě shledal důvod odchýlit se od závěru NSS, vyjádřeném v rozsudku ze dne 14. 7. 2016, č. j. 9 As 124/2016-42. Důvodem tohoto postupu je odlišná skutková situace projednávaného případu. V rozsudku ze dne 14. 7. 2016, č. j. 9 As 124/2016-42, se NSS zabýval otázkou poskytnutí informace v podobě výkazů „*kompenzací podle jednotlivých linek (úseky drah), a to nejlépe v členění, v jakém je ČD předkládají Ministerstvu dopravy, nebo ve členění obdobném*“. Závěr, podle kterého není věcí povinného subjektu žádost o informace jakkoliv domýšlet či přetvářet, vyslovil NSS za situace, kdy předně povinný subjekt neměl povinnost disponovat požadovanou informací, a zároveň povinný subjekt neměl informace v požadovaném členění, přičemž žádosti nebylo možno vyhovět ani poskytnutím jiných výkazů, kterými povinný subjekt disponoval, neboť tyto neobsahovaly žadatelem požadované informace.
46. Naproti tomu v projednávaném případě z podané žádosti o informace jednoznačně vyplývá, o jaký dokument žalobce požádal, a to přestože jej žalobce označil nesprávně. Jednalo se o dokument, kterým bylo předmětné trestní oznámení bez dalšího odloženo. Tento dokument má VSZ k dispozici (viz § 158 odst. 2 trestního řádu, § 16a odst. 6 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství). Skutečnost, že VSZ si bylo vědomo toho, jaký dokument žalobce žádá, pak vyplývá z rozhodnutí VSZ ze dne 20. 2. 2017, č. j. SIN 12/2017-12. V uvedeném rozhodnutí totiž VSZ sdělilo žalobci důvody, pro které právě tento dokument nemůže žalobci poskytnout. Za této skutkové situace, kdy povinný subjekt má povinnost disponovat s požadovanou informací a zároveň povinnému subjektu je známo, co žadatel žádá, má soud za to, že lpět na doslovně přesném označení požadovaného dokumentu je přehnaným formalismem. Jinými slovy v tomto případě nebylo na místě postupovat podle § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. a dovolávat se neexistence informací.

47. Pro úplnost soud doplňuje, že v rozsudku ze dne 1. 9. 2016, č. j. 10 As 163/2015-53, na který poukazovalo VSZ v prvostupňovém rozhodnutí, se NSS otázkou formulace žádosti o informace vůbec nezabýval, když předmětem projednání byla otázka, zda elektronický podpis žádosti o informace je nezbytnou náležitostí žádosti, či nikoliv.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

48. Protože soud shledal napadená rozhodnutí nepřezkoumatelnými a nezákonnými, nezbylo mu než žalobou napadená rozhodnutí zrušit pro nepřezkoumatelnost, spočívající v nedostatku důvodů podle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s., a nezákonnost podle § 78 odst. 1 s.ř.s., a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.
49. Vzhledem k tomu, že soud shledal napadená rozhodnutí nepřezkoumatelnými, nemohl nařídít VSZ, aby požadované informace poskytl. V dalším řízení tak bude na správních orgánech, aby v případě, že dospějí k závěru, že žalobcem požadované informace nelze poskytnout, náležitým způsobem tento svůj postup odůvodnily, a to s odkazem na relevantní ustanovení zákona č. 106/1999 Sb.
50. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce a soud proto uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci ve stanovené lhůtě náhradu nákladů řízení tvořených zaplaceným soudním poplatkem ve výši 3 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 22. února 2021

Mgr. Milan Tauber v. r.
předseda senátu